Win-win pre každú stranu

Odjakživa sa mladí učili od tých starších, žiaci od učiteľov, slabších prirodzene ťahali tí silnejší. Že je v poľnohospodárstve mladých šikovných ľudí ako šafránu a noví sa doň nehrnú, už vie snáď každý. To je hlavný dôvod, prečo už konečne musí skončiť deľba poľnohospodára na malého či veľkého, dobrého a zlého, slabého a toho silného.

Najväčšia zeleninárska firma na Slovensku nedávno privítala delegáciu mladých farmárov, ktorí sa zišli na stretnutí európskych mladých farmárov pracovnej skupiny CEJA Young Farmers. Stretnutie hostilo Združenie mladých farmárov na Slovensku – ASYF. Cieľom bolo ukázať, ako aj z malého mladého poľnohospodára môže časom vyrásť ten, ktorý produkuje poľnohospodárske plodiny na výmere 11-tisíc ha s tržbami nad sto miliónov eur.

Pozitívne príklady nás majú vždy motivovať, aby sme dostali vzpruhu a nádej, že taktiež dokážeme uskutočniť veľké veci. Vypočuť si životný príbeh ojedinelého rodinného podniku, na ktorého čele dnes stojí Juraj Mačaj, dokáže mladého začínajúceho poľnohospodára určite nabudiť, možno na chvíľu až dostať nad oblaky.

Stretnutie na prevádzke v Kostolnej pri Dunaji, ktorá má ročnú spotrebu elektrickej energie 13 MWh, stovky zamestnancov, vlastnú ubytovňu a prevádzku 24hodín denne, 365 dní v roku, malo ukázať, že výmena informácií, zdieľanie know-how a vecná komunikácia majú obrovský význam.

Každý poľnohospodár sa chce rozvíjať a časom zväčšovať produkciu, výnosy a posilňovať ekonomiku svojho podniku. Je to prirodzená vec. Zároveň je prirodzené, že nie každý mladý poľnohospodár sa dokáže uplatniť ako samostatne hospodáriaci. Mladí a kvalifikovaní ľudia však dokážu preraziť aj ako zamestnanci vo veľkých firmách, kde dnes chýbajú. Členovia Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory takýchto ľudí chcú a potrebujú. Každý šikovný mladý človek je obrovským zdrojom vedomostí a môže podniku priniesť len pozitíva. Nutnosť generačnej výmeny pochopili aj tí najskúsenejší a v podnikoch po celom Slovensku sa dnes omnoho viac realizujú mladí perspektívni ľudia.

V takomto duchu musíme viesť debaty o tom, ako dokážeme spolu všetci fungovať a pohnúť poľnohospodárstvom konečne dopredu. Je to tzv. win-win pre každú stranu, pretože problémy máme až na pár výnimiek takmer rovnaké.

O špeciálnej rastlinnej výrobe sa tu niekoľko rokov perne diskutuje. Zákazník by aj chcel kupovať slovenskú mrkvu či zemiaky, no nie vždy je to možné. Chrbtovou kosťou nášho zeleninárstva sú dnes veľkí pestovatelia nad 100 ha. Dokážu pružne reagovať na dopyt na trhu a byť aj relevantným partnerom na rokovaniach s obchodnými reťazcami. Jedným z najväčších problémov nášho zeleninárstva je však nedostatok malých a stredných producentov. Obdobná situácia je aj v zemiakarstve.

Mladých a malých poľnohospodárov musíme dostať do špeciálnej rastlinnej výroby. Nemôže každý robiť len konvenčné plodiny. Aj z malého sa neskôr môže pokojne stať veľký, ktorý však pestuje stále to isté. Chýba tak pridaná hodnota. Potrebujeme teda diverzifikovať. Mladý farmár možno aj s nižšou výmerou je vhodným adeptom na produkciu zeleniny či ovocia. Veľkí hráči sú pripravení deliť sa o svoje know-how a pomôcť. V konečnom dôsledku to môže opäť priniesť len pozitíva pre každú stranu.

Začnime teda komunikovať a hľadať prieniky. Neosočujme sa a nevyťahujme zámerne pred médiami témy, ktorých riešenia vieme nájsť za jedným stolom. Silu, ktorú sme v posledných dňoch predviedli v uliciach, ukážme spoločne naplno aj v praxi pri úprimnej snahe rozvíjať naše poľnohospodárstvo.

autor: Jozef Šumichrast, člen Predstavenstva SPPK a predseda Zemiakarského a zeleninárskeho zväzu SR